

Araştırma Makalesi

Suriyeli Sığınmacı ve Mültecilere İlişkin Görüşler: Osmaniye’de Nitel Bir Araştırma

Opinions on Syrian Refugees and Asylum Seekers: A Qualitative Research in Osmaniye

<p>Ali Fuat ERSOY Karabük Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü afuater soy@gmail.com https://orcid.org/0000-0001-7665-6741</p>	<p>Mehtap ALA Sosyal Hizmet Uzmanı Karabük Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü</p>
--	--

Makale Gönderme Tarihi 20.07.2019	Revizyon Tarihi 30.07.2019	Kabul Tarihi 30.08.2019
---	--------------------------------------	-----------------------------------

Öz

Bu çalışmanın amacı, Osmaniye de yaşayanların, sığınmacı ve mülteciler hakkındaki düşünceleri, algıları ve onlara karşı bakış açılarını ortaya koymaktır. Bu amaçla araştırma; eğitim-sağlık, güvenlik, vatandaşlık ve istihdam şeklinde 4 ana başlık ve bu başlıklar altında oluşan alt problemlerden oluşmaktadır. Araştırma amacına uygun olacağı düşüncesiyle nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırma verileri, araştırmanın temel ve alt problemleri çerçevesinde yarı yapılandırılmış mülakat tekniği kullanılarak toplanmıştır. Bu çerçevede Osmaniye ili yabancı göçmenlerin yoğun olarak yaşadığı merkez mahallerinde yaşayan 17 birey ile yüz yüze görüşme gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen görüşmeler kapsamında halk sığınmacı ve göçmenleri bir güvenlik tehdidi olarak görmekte, bazı sosyal sorunlarda artış olmasının nedeni olarak gördüğüne dair bulgular saptanmıştır. Katılımcıların sığınmacı ve mültecilerin çocukları ile birlikte yerel okullarda kendi çocuklarının eğitim görmelerini istememektedirler. Farklı kültürün insanları olduğu için birbirinin olumsuz davranışlarını çocuklarının rol model alabileceği ve sosyal gelişimlerine zarar verebileceği açısından uygun bulmadıklarını ifade etmişlerdir. Osmaniye'nin toplumsal yapısında söz konusu göçmen ve mültecilerin değişmelere sebep olduğu da söylenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Suriyeli sığınmacılar, Osmaniye'deki sığınmacılar, sığınmacı istihdamı, sığınmacı tehdidi, mültecilere vatandaşlık, mülteci ve sosyal hizmet

Abstract

The aim of this study is to reveal the thoughts, perceptions and perspectives of the people living in Osmaniye about asylum seekers and refugees. For this purpose; education-health, security, citizenship and employment, It consists of four main headings and sub-problems under these headings. Qualitative research method was used in order to be suitable for the research purpose. The research data were collected using semi-structured interview technique within the framework of the basic and sub-problems of the research. In this context, face-to-face interviews were conducted with 17 individuals living in the central districts of Osmaniye where foreign migrants live. Within the scope of the interviews conducted, the public considers asylum seekers and immigrants as a security threat and it is found that they consider them as the reason for the increase in some social problems. They do not want the children of asylum seekers and refugees

Önerilen Atıf /Suggested Citation

Ersoy, A.F., Ala, M. 2019, Suriyeli Sığınmacı ve Mültecilere İlişkin Görüşler: Osmaniye’de Nitel Bir Araştırma, *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 54(3), 1343-1356

with their children to be educated in local schools. They expressed that they do not find each other's negative behaviors appropriate because they are people of different cultures in terms of their role models and damaging their social development. It is also said that these migrants and refugees have changed in the social structure of Osmaniye.

Keywords: Syrian refugees, refugees in Osmaniye, refugee employment, refugee threat, refugee citizenship, refugee and social work

GİRİŞ

Göç; uluslararası bir sınırı geçerek veya bir devlet içinde yer değiştirmektir. Süresi, yapısı ve nedeni ne olursa olsun insanların yer değiştirmesi nüfus hareketleridir. Buna, mülteciler, yerinden edilmiş kişiler, yerinden çıkarılmış kişiler ve ekonomik göçmenler dâhildir. Göçmen ise uluslararası düzeyde genel kabul gören bir göçmen tanımı bulunmamakla birlikte göçmen teriminin, “kişisel rahatlık” amacıyla ve dışarıdan herhangi bir zorlama unsuru olmaksızın ilgili kişinin hür iradesiyle göç etmeye karar verdiği durumları kapsadığı kabul edilmektedir. Dolayısıyla bu terim, hem maddi ve sosyal durumlarını iyileştirmek hem de kendileri veya ailelerinin gelecekte beklenenlerini arttırmak için başka bir ülkeye veya bölgeye göç eden kişi ve aile fertlerini kapsamaktadır (Göç Terimleri Sözlüğü, 2009: 22). Göç olayı bireylerin, grupların ve toplumların zorunlu ya da istemli olarak zaman ve mekân içinde “yer değiştirme” ya da “yatay hareketlilik” sürecidir. Fakat bu süreç sosyal, politik, ekonomik, psikolojik ve kültürel nedenlere dayanabilir ya da bu nedenlerden bir ya da birkaçı eşliğinde gerçekleşebilir (Çakır, 2011:131-132). Göç, çeşitli faktörler sonucunda insanda meydana gelen istekli ya da istek dışı güdülenmelerin, mekânda yer değiştirme ile başlayan konaklama ve yerleşme evreleriyle devam eden bir süreçtir. Bu süreç içerisinde gidilen yere uyum sağlanamadığı zaman göç olgusu tamamlanmış kabul edilmez. Çünkü vardığı yere uyum sağlayamayan birey, potansiyel bir göçmen konumunda olup tekrar yer değiştirmek isteyecektir (Demirel, 2004:7-9).

Göçler demografik, ekonomik ve sosyal yapıları değiştirebilir ve genellikle ulusal kimliği sorgulayan yeni bir kültürel çeşitlilik yaratabilir. Uluslararası göç, küresel değişimin en önemli faktörlerinden biridir. Göç ülkesinde, yerleşim istihdam olanaklarıyla yakından bağlantılıdır ve çoğunlukla topluluklara alma üzerindeki etkisinin önemli olduğu endüstriyel ve kentsel alanlarda yoğunlaşmıştır. Bu nedenle göç, yalnızca göçmenlerin kendisini değil, bir bütün olarak gönderen ve alan toplulukları da etkiler. Uluslararası göç, dünyadaki toplulukları ve politikaları yeniden şekillendiren uluslararası bir değişimin parçasıdır (Castles ve diğ., 2013:7-14).

Anadolu, insanlık tarihinin her döneminde gönüllü veya zorunlu çok yoğun göç hareketlerine sahne olmuş bir coğrafyadır. Türkiye’de bulunan ve üçüncü ülkelerden iltica ve sığınma talebinde bulunan göçmenlerin önemli bir kısmı başta Ortadoğu bölgelerinden ve ağırlıklı olarak İran, Irak, Pakistan gibi ülkelerden gelmektedirler (Canpolat ve Onur, 2012: 15-16; Çetin, Kılcan, Güneş, & Çepni, 2015:103). Kaçak göç olayı yani düzensiz göçmenler şeklinde de tanımlanabilen yasadışı olan fakat tamamen gizli bir şekilde gerçekleştirilen bir durum değildir. Çoğunlukla ikamet etikleri ya da ikamet etme ihtimali olan bölgelere yasal giriş ve çıkışa uymadan sınırın geçilmesi veya ülkeye yasal yollardan girdikten sonra burada yasal dayanaklara uyulmadan ikamet edilmesi durumudur (De Tapia, 2003: 17). Asya ile Avrupa arasında köprü konumunda olan Türkiye, Kuzey Afrika, Ortadoğu ve yakın Asya ülkelerinden AB ülkelerine kaçak olarak göç etmek isteyenler için coğrafi konumu sebebiyle bir durak olup aynı zamanda göç edenlerin yerleştiği de bir ülkedir. Türkiye düzensiz göçmenler tarafından hem bir transit ülke konumunda kullanılırken hem de kaçak işçi olarak çalışıp hedef ülke olarak kullanılmaktadır. Bunun bir sonucu olarak 20. yüzyılın ortalarından bu yana kendi vatandaşları yurtdışına göç eden bir ülke olan Türkiye artık başka ülke vatandaşlarının göç ettiği ve çalıştığı bir ülke olmaya başlamıştır. Bu duruma bağlı olarak yaşanan insan hareketliliğinin Türkiye’de siyasi, ekonomik ve sosyo-kültürel etkileri ortaya çıkmaktadır (Deniz, 2004:184; Çetin, 2008: 262). Özellikle Irak ve Suriye de Orta Doğu kökenli yaşanan sıkıntı ve sorunlar sebebiyle ortaya çıkan güvensizlik ve kargaşa durumları Türkiye’yi kilit bir konuma getirmiştir. Türkiye Asya’dan Avrupa’ya geçiş güzergâhı üzerinde bulunması aynı zamanda güvenlik ve yaşam koşulları açısından tercih edilecek bir ülke olması

Türkiye'nin uluslararası göç hareketliliğinde yer almasında etkin olmuştur (Coştu, 2018:278-279).

Mülteci: Avrupa ülkelerinde meydana gelen olaylar nedeniyle; ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncelerinden dolayı zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan ya da söz konusu korku nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancıya veya bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen vatansız kişiye statü belirleme işlemleri sonrasında mülteci statüsü verilir (Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu, 2013:madde 61).

Şartlı Mülteci: Avrupa ülkeleri dışında meydana gelen olaylar sebebiyle; ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncelerinden dolayı zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan, ya da söz konusu korku nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancıya veya bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen vatansız kişiye statü belirleme işlemleri sonrasında şartlı mülteci statüsü verilir. Üçüncü ülkeye yerleştirilinceye kadar, şartlı mültecinin Türkiye'de kalmasına izin verilir (Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu, 2013:madde 61).

Sığınmacı; zulüm veya ciddi zarardan korunmak amacıyla, kendi ülkesi dışında bir ülkede güvenlik arayışında olan ve ilgili ulusal ya da uluslararası belgeler çerçevesinde mültecilik statüsüne ilişkin yaptığı başvurunun sonucunu bekleyen kişi. Olumsuz bir karar çıkması sonucunda bu kişiler ülkeyi terk etmek zorundadırlar ve eğer kendilerine insani ya da diğer gerekçeler temelinde ülkede kalma izni verilmemişse, bu kişiler ülkede düzensiz veya kanuna aykırı bir durumda bulunan herhangi bir yabancı gibi sınır dışı edilebilirler (Göç Terimleri Sözlüğü, 2009: 49).

Mülteci ve sığınmacı kavramları birbiriyle karıştırılabilmekte ve birbirinin yerine geçen kavramlar olarak kullanılabilir. Bu kavramların keskin bir farkı olmamakla beraber aralarında bir takım farklılıklar mevcuttur. Sığınmacı terimi hukuken başvuru sürecini belirtmek için kullanılırken sığınma hakkı verilen kişiye mülteci denir. Muhtemel sığınma ülkesi tarafından sığınma talebi veya başvurusu henüz nihai karara bağlanmamış olan kişidir (Ataman, 2015: 27).

Göç; kişisel bağlarda ve sosyal ağların yeniden yapılandırılmasında meydana gelen değişiklikler ile bir sosyo-ekonomik sistemden diğerine geçme, bir kültürel sistemden diğerine geçiş gibi farklı geçiş kümelerini içinde barındırır. Bu geçiş sürecinde göç ve göç sonrasında yeniden yerleşim ile birlikte insanlar bir takım risklerle karşı karşıya kalır. Vatandaşlık statüsü, kimliklerinin tanınmasında zorluklarla karşılaşmak, eğitim problemleri, yoksulluk gibi bir takım etmenler onların sosyal rollerinin kesintiye uğramasına sebep olurken ruhsal, zihinsel ve sosyal problemler yaşamalarına sebep olabilir (Kirmayer ve diğ., 2011:961-962).

YÖNTEM

Araştırma, Osmaniye il merkezinde yaşayan sığınmacı ve mültecilere ilişkin yerli halkın onlara yönelik düşüncelerini ve değerlendirmelerini ortaya koymak amacıyla oluşturulan nitel bir çalışmadır.

Nitel çalışma; gözlem, görüşme ve doküman gibi bilgi toplama yöntemlerinin kullanıldığı algı ve olayların gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konması ve toplanan bilgilerden yola çıkarak daha önceden bilinmeyen birtakım sonuçları birbiri ile ilişkisi içinde açıklayan bir anlayışla sosyal olguları bağlı buldukları çevre içerisinde araştırmayı ve anlamayı ön plana alır. Bu durumda araştırmacının esnek olmasını, toplanan bilgilere göre araştırma sürecini yeniden şekillendirmesini araştırma deseninin oluşmasında ve toplanan bilgilerin analizinde bütüncül bir yaklaşım gerektirir (Yıldırım ve Şimşek 2018: 39).

Veri Toplama Aracı ve Veri Toplama Süreci

Veri toplama aracı olarak, araştırmanın temel ve alt problemleri çerçevesinde yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinde araştırmacının konuyla

ilgili önceden hazırlanmış olduğu belli konu başlıkları ya da sorular çerçevesinde görüşme gerçekleştirilir. Araştırmacı görüşmenin akışına bağlı olarak değişik yan ya da alt sorular ekleyerek veya soru çıkararak görüşmenin gidişatını etkileyebilir ve kişinin yanıtlarından sorular sorabilir ya da anlatmak istediğini aydınlayabilir. Kişi görüşme esnasında bir takım soruları yanıtlamışsa araştırmacı bu soruları sormama konusunda esneklik (Türnüklü, 2000:547).

Osmaniye ili merkez ilçesinde yaşayan yerel halkın göçmenlere yönelik düşüncelerini saptamak amacıyla oluşturulan bu çalışmada 17 bireyle derinlemesine görüşme gerçekleştirilmiştir. Görüşmeci olarak sığınmacı ve mültecilerle aynı ortamda yaşayan ve onlarla yüz yüze gelen yerli halk tercih edilmiş ve onayları alınarak görüşme gerçekleştirilmiştir. Veriler 16.04.2019-09.05.2019 tarihleri arasında elde edilmiş olup, görüşmeler her bir katılımcı ile yaklaşık 20 dakika sürmüştür. Görüşmeler görüşme yapılan bireylerin onayı alınarak ses kaydına alınmıştır. Sonrasında ses kayıtları dinlenerek amacına uygun bir şekilde bilgisayar ortamında yazıya aktarılmıştır.

Katılımcılar görüşmeci olarak tanımlanmış ve G1, G2, G3,.....G17 şeklinde belirtilmiştir. Katılımcıların demografik bilgilerine (cinsiyet, yaş, medeni durum ve eğitim durumu) yer verilmiştir. Bu araştırmanın temel amacı, Osmaniye de yaşayan yerleşik halkın, sonradan gelen yabancı göçmenler (sığınmacı ve mülteci) hakkında ne düşündüğü ve onları nasıl algıladığıdır. Bu amaçla aşağıdaki sorulara ve sorular neticesinde oluşan alt problemlere detaylı yanıtlar aranmıştır.

1. Osmaniye’de yaşayan yerleşik halkın, sığınmacı ve mültecilerin eğitsel ve sağlık sorunlarına yönelik düşünceleri nelerdir?
- 2.Osmaniye’de yaşayan yerleşik halk, sığınmacı ve mültecileri bir güvenlik sorunu olarak görmekte midir?
- 3.Sığınmacı ve mültecilere vatandaşlık verilip verilmemesi hususunda yerel halk ne düşünmektedir?
- 4.Sığınmacı ve mültecilerin istihdamı hususunu yerel halk nasıl değerlendirmektedir?

BULGULAR VE YORUMLAR

Tanıttıcı Bulgular

Görüşmeye katılanlar Osmaniye ili merkez mahallesinde yaşayan yakın kesimlerinde sığınmacı ve mülteci komşuları olan insanlardan seçilmiştir. Görüşmeye katılanların yaş ortalaması 33’tür. 7’ si evli, 6’sı erkek, 3 lise 2’si ortaokul geriye kalanlar da üniversite mezunudur. Detaylı bilgiler aşağıda (Tablo 1) mevcuttur.

Tablo 1: Tanıttıcı Bilgiler

Görüşmeci	Cinsiyet	Yaş	Medeni Durum	Eğitim Durumu
G1	Kadın	36	Evli	Lise
G2	Kadın	24	Evli	Üniversite
G3	Erkek	48	Evli	Yüksekokul
G4	Kadın	39	Evli	Lise
G5	Kadın	53	Evli	Ortaokul
G6	Kadın	55	Evli	Üniversite
G7	Kadın	46	Evli	Ortaokul
G8	Kadın	20	Bekâr	Lise
G9	Erkek	24	Bekâr	Üniversite

G10	Erkek	25	Bekâr	Üniversite
G11	Kadın	27	Bekâr	Üniversite
G12	Kadın	30	Bekâr	Üniversite
G13	Kadın	28	Bekâr	Üniversite
G14	Kadın	24	Bekâr	Üniversite
G15	Erkek	28	Bekâr	Üniversite
G16	Erkek	29	Bekâr	Üniversite
G17	Erkek	28	Bekâr	Üniversite

Görüşme Sonucu Elde Edilen Bulgular

1. Sığınmacı ve Mültecilerden Kaynaklanan Eğitimsel ve Sağlık Sorunları

Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi (UESKHS) yetkisi altındaki tüm yerlerde çocukların eğitim hakkını garanti altına alma (madde 13) herkesin mümkün olan en yüksek seviyede fiziksel ve ruhsal sağlık standartlarına sahip olma (madde 12) hakkı bulunmaktadır (Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Uluslararası Sözleşmesi, 1976). Göçmen kapsamında sağlık ve eğitim hizmetlerinden yararlanma her birey için insan bir haktır. Dil ve kültür hiçbir şekilde bu hakkı kullanmaya engel teşkil etmez (Scheppers ve diğ., 2006: 325-326).

Bu hakları çerçevesinde Osmaniye de bulunan yerleşik halka; sığınmacı, mülteci yani yabancı göçmenlerin eğitsel ve sağlık sorunlarına yönelik düşünceleriniz nelerdir? Sorunun alt problemleri kapsamında çocuğunuz varsa ya da çocuğunuz olsa aynı sınıfta eğitim almasını ister misiniz? Hastanede ya da eğitimde herhangi bir öncelikleri söz konusu mu? Şeklinde sorular sorulduğunda; *“Çocuklarımız farklı bir kültürden gelen çocuklarla iç içe kalıyor bu farklı bir kültür de bizim bir üst kültürümüz değil bu çocuklar alt kültürden geliyor bununda iyi bir örnek teşkil ettiğini düşünmüyorum. Çocuklar arasında kültür çatışması yaşanabilir. Birbirlerinden öğrendikleri olumsuz davranışlar olabilir. Bu sebeplerin eğitime engel olduğunu düşünüyorum ve aynı ortam da eğitim öğretim görmesini yanlış buluyorum (G15)* cevap verilmiştir. Konuşma anındaki süreçten anlaşılacağı üzere burada alt/üst kültürden anlaşılması istenen Türkiye’yi tercih eden sığınmacı veya mültecilerin genellikle Türkiye’den daha az gelişmiş ülkelere gelen çocukların bulunduğudır. Bu görüşü destekler nitelikte *“Eğitim olarak ilkokulda büyük bir zararı olduğunu yakın çevremden görebiliyorum. Konuşma dilleri, yaşam koşulları ya da içinde buldukları buhran etkisiyle bizim ülkemizin çocuklarına göre daha kavgacı bir yapıda iken bizim çocuklarımız aile içi yaşantısı ve görgü sebebiyle daha paylaşımcı bir yapıdadır. Ben çocuklarımla aynı sınıflarda okusun istemem çünkü çocuk herkesi örnek model olarak gördüğü için herkesten bir şey kaptığı için maalesef ki bu insanlarda eğitim seviyesi düşük insanlar olduğu için sınıfın durumu öğretmenin eforunu ve çocuklarımızın gelişimsel dönemlerini olumsuz etkileyeceğini düşünüyorum. (G16).”* Bu görüşlerden hareketle yerel halkın dışarıdan gelenlere düşünce ve davranış olarak birtakım ön yargısı olduğu görülmektedir. Başka bir görüşmeci; *“Öğrenim olarak aynı sınıfta ya da aynı sıralarda oturmaları benim için bir engel teşkil etmiyor fakat şöyle bir durum söz konusu çocuklar için sosyal yönden okuldaki sosyal hayatları açısından bir problem teşkil edebilir olumsuz etkileyebilir. Sosyal etiketleme yaşadıklarını düşünüyorum ve okulda yabancı çocuğun uyumu için sorun teşkil edebileceğini düşünüyorum (G8).”* Aynı ortam da öğrenim görmesinin bir sorun teşkil etmediği fakat çocukların sosyal hayattaki uyum problemini etkileyeceği görüşünün yanı sıra *“Dilimiz uymadığı için hem bizim çocuklar hem de diğer göçmen çocuklar uyum problemi yaşıyorlar. Eğitim sistemlerimiz aynı değil. Üniversite eğitimini düşündüğümde denklik aynı değil puan derecesi aynı değil. Ülkemizi daha geriye götürdüğünü düşünüyorum(G13).”* Bu görüşü destekler nitelikte dilimizin ve eğitim sistemimizin uymamasından dolayı eğitimsel hayatlarında uyum problemi yaşayacağı görüşünü benimseyen 7 görüşmeci vardır.

Sağlık sorunları arasında “Sağlık konusunda biz %20 oranda ilaçlara ödeme yapıyoruz doktorda sıraya giriyoruz ama onlar böyle değil sanki dokunulmazlıkları var hiç %20 ödemiyor, sıraya girmiyor (G3).” ifade edilirken 7 görüşmeci tarafından hastanelerde öncelikleri olduğu ve sıra beklemediği şeklinde benzer bir düşünce yapısı mevcuttur. Görüşmecilerin yarısından fazlası göçmenlerden ülkemize birtakım bulaşıcı hastalıklar getirdiklerini düşünmekte. “Bulaşıcı hastalıklar getirdiklerini düşünüyorum. Ebola virüsü, el ayak ağız hastalığı gibi. Ayrıca bizim hastanelerimiz bize yetmiyordu şuan bir de göçmen halk sebebiyle daha da kalabalıklaştı. Bu durumun sağlık konusunda ki hizmeti aksattığını düşünüyorum. Sorunlar dolaylı olarak birbirini izliyor. Bu sorunlar ekonomi açısından da daha büyük bir problem (G13).” göçmenlerin gelmesiyle birlikte sağlık hizmetlerinin yeterli olmadığını ve farklı sorunları beraberinde getireceğini belirten görüşmeciye karşın başka bir görüşmeci “sağlık sistemimiz şuan da yeterli bir seviye de olduğunu düşünüyorum. Sağlık sorunu milletimizin yaşamadığını düşünüyorum (G17).” şeklinde sağlık hizmetlerinin yeterli olduğunu düşündüğünü belirtmiştir. Bulaşıcı hastalıkların göçmen halk tarafından geldiğini destekleyen başka bir görüşmeci de “1-3 yaş arası çocuklara bulaşan genellikle Suriyeliler tarafından ülkemize gelen rota virüsü ile çocuklar da kanamalı ishal hastalığı geçiriyor. Bir ay bir buçuk sürüyor ve son 3 yılda ortaya çıkan bir hastalık olduğu söyleniyor (G16).” şeklinde düşüncesini belirtmiştir.

Göçmen gruplarının özelliklerinden (düşük sosyo-ekonomik durum, yerel dil bilgisi, psikolojik engeller, ebeveynlerden ve öğretmenlerden potansiyel düşük beklentiler, ayrıca ailevi ve topluluk desteği yetersiz olması) dolayı göçmenler ve göçmen çocukları bir takım zorluklarla karşılaşabiliyorlar. Gelmiş olduğu ülkenin toplumun diline sınırlı bir şekilde hakim olmak veya hiç hakim olamamak göçmen entegrasyonunun ve eğitim başarısının önündeki en yaygın engeldir; zayıf dil becerileri göçmen ebeveynlerin çocuklarını öğrenmelerinde destekleme fırsatlarını sınırlar (Janta ve Hante, 2016:14-15). Öztürk’ün yapmış olduğu Mülteci Öğrencilere Sunulan Eğitim-Öğretim Hizmetinin Sosyal Bilgiler Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi araştırması kapsamında 10 öğretmen ile yapılan görüşmede katılımcılara yöneltilen “Mülteci öğrencilerin eğitiminde bir öğretmen olarak sizin karşılaştığınız zorluklar nelerdir?” şeklindeki soruya katılan tüm öğretmenler öğretmen olarak yaşadıkları zorlukların temel nedenini mültecilerin Türkçe konuşma, okuma ve yazma konusundaki yetersizliğe bağlamışlardır (Öztürk, 2018: 66). Buradan da anlaşılacağı üzere dil sorunu eğitim de temel problemlerden birisidir.

Görüşmecilerin sığınmacı ve mülteci halkın çocukları ile birlikte yerel okullarda eğitim görmelerini farklı kültürün insanları olduğu için birbirinin olumsuz davranışlarını rol model alabileceği ve sosyal gelişimlerine zarar verebileceği açısından uygun bulmadıklarını gözlenmiştir. Dil ve kültür uyumsuzluğu sebebiyle eğitim sisteminin ve eğitim içerisinde yer alan çocukların olumsuz etkileneceklerini belirtmişlerdir. Daha ileri eğitim seviyelerinde bulunan öğrencilerin (üniversite, yüksek lisans, doktora vs.) denklik bazında sıkıntılar olduğu ve olumsuz etkileri olabileceğine yönelik düşünceler gözlenmiştir. Sağlık sorunları olarak hastanelerde kalabalık sebebiyle hizmetlerin aksayabileceği ve ekonomiyi olumsuz etkileyebileceği, bulaşıcı hastalıkları (ebola, rota virüsü, el- ayak-ağız hastalığı vb.) getirdikleri sağlık konusundaki sorunlar olarak değerlendirmektedir.

2. Güvenlik, Tehdit Unsuru Olarak Sığınmacı ve Mülteciler

Mülteci ve sığınmacıların şehirlerdeki mahallelerde yaşamaları uyum sürecini zorlaştırmakta ve uzun vadede güvenlik sorunlarının ortaya çıkmasına zemin hazırlamaktadır. Eğitim düzeyi ve gelir seviyesinin düşük olması sosyal izolasyon ve dışlanmışlıkla birlikte kimlik kargaşası yaşayan insanların bir arada zor koşullar altında yaşamaları her türlü suç ve şiddet ortamına zemin hazırlamaktadır. Yerel halk tarafından bu duruma yakın gelecekte önlem alınmazsa nesil olarak gençlerin mafya ve hırsızlık gibi işlerle ilgilenebileceği ve yeni güvenlik sorun ve risklerini de gündeme getireceği düşünülmektedir (Oytun ve Gündoğar, 2015: 19-20).

Yerleşik halka; göçmenleri bir güvenlik sorunu olarak görüp/görmedikleri, bu sorunun alt problemlerine istinaden hırsızlık, suç, tecavüz olaylarında herhangi artış var mı sokakta yürürken tedirgin oluyor musunuz? Şeklinde sorular sorulduğunda cevaplar;

15 görüşmeci Osmaniye de yaşayan sığınmacı ve mültecileri güvenlik tehdidi olarak gördüklerini belirtirken; “Dışardan bir takım kulaktan dolma şeyler duydum ama ben çok ciddi derece de bir güvenlik sorunu olduğunu düşünmüyorum. Osmaniye gelenler de ben bir şey duymadım haberlerde birtakım şeyler duyuyorum (G6).” ve “Kendi kazandıkları milletlerinden dolayı bir güvenlik sorunu teşkil ettiklerini düşünmüyorum. Ben bu durumun biraz insanlıkla ilgili olduğunu düşünüyorum. Suç teşkil eden davranışları olabilir ama aynı şekilde Türk insanında da oluyor birtakım etmenler insanları suç işlemeye itmiş olabilir (G8).” doğrudan güvenlik sorunu olarak görmediklerini belirtmiştir. Bunların dışında görüşmecilerin bir kısmının kadın ve çocuklar için endişelendiği, birtakım suçlarda artış olduğu ve göçmenlerin dış görünüşüne bağlı önyargıları olduğu gözlemlenmiştir. Bu çıkarıma örnek olarak şunları verebiliriz:

“Daha kavgacı bir yapıda görünen cahil eğitimsiz kesimler ve düşünce yapıları kanunları bizden çok farklı mahallerde bu vesileyle insanlar çocuklarını sokağa çıkarırken endişe duyuyor ve aynı şeyler kadınlarımız içinde geçerli. Bu korkuları Türk halkına nazaran daha çok yaşıyoruz (G16).”

“Tecavüz, suç, istismar vs. olaylar da artış olduğunu düşünüyorum. Görünüş olarak da biraz korkutucu olabiliyorlar. Suça meyilli inanlarında fazla olduğunu düşünüyorum. Geçenlerde haberlere de çıktı İranlı bir genci eve almışlar İranlı Türklere zarar vermiş iyi niyeti suiistimal edebilirler yani (G9).”

“Çocuklarının mahallede eskisi kadar oynamasına izin vermiyorum çünkü onların küçük çocuklara zarar verebileceğini düşünüyorum(G4).”

“Kim oldukları bilmeden kendi ülkemize alıyoruz belki orada teröristi buraya geldi, uyuşturucu ticareti, hırsız ve tecavüz olaylarına karıştı biz bunların hiç birini bilmiyoruz netice de bilinmezlik var başka bir kültür insanı ve toplumsal yapıyı farklılaştırıyor. Sonuçta güvenlik unsuru oluşturabilir. Bulduğumuz mahallede fazla sayıda Suriyeli olduğu için buradan örnek vereceğim ama diğerleri(Afgan, Irak, Pakistan, Filistin vs) içinde aynı şeyi düşünüyorum, halk çocuklarını dışarıya yollarken dışarı da Suriyeliler var dikkat et diyor çocuklar da bir ön yargı oluyor ve güvenlik tehdidi olarak görüyoruz. Çocuklarının onlardan uzak durmaları istiyorlar. İnsanlık açısından baktığımızda pek doğru bir düşünce değil ama sorun oluşturuyor (G15).” Ülkeye girişleri yapılırken detaylı bir araştırma yapılmadan belirsizlikle ülkemize aldığımız için bir güvenlik tehdidi oluşturduğunu ve bu bilinmezlikle aldığı görüşünü savunan bu şekilde güvenlik sorunu olabileceğini düşünen 3 görüşmeci daha mevcuttur.

Güvenlik sorunu olarak görmelerinin yanında farklı bakış açılarına sahip görüşmecilerde vardır; “bir topluma yardım edelim ama bu şekilde olmamalıydı sınırlarımızda güvenli bölgeler oluşturulup bu güvenli bölgelerde bunlar yaşamalıydı ve ülkemize bu kadar rahatça girip bizi rahatsız etmemeliydi. Bizim güvenliğimizi aile hayatımızı tehlikeye düşürmemeliydiler (G15).” ve yine bu görüşü destekleyen daha farklı bakış yorumlayan bir görüşmeci daha “Sosyal dışlanmaya maruz kalmamalılar ama düzensiz ve plansız bir şekilde çok fazla insan aldığımız için daha düzenli ve planlı bir şekilde ilerleyip onlara bir güvenli bölge oluşturup her yere bu kadar dağılmasına izin vermeseydik bize gelen insanları daha düzenli bir şekilde kullanmış olsaydık, mesela onların doktorlarını, öğretmenlerini onlarla sorumlu tutsaydık onların eğitim ve sağlık sorunlarına ekonomik sorunlarına daha ciddi bir çözüm oluşturmuş olurduk, aynı zamanda da daha planlı bir yol alırdık. O zaman ülkemizi bu derece karıştırıp toplumsal yapıyı bozmamış olurlardı. Çok fazla doğum yapıyorlar devlet tarafından doğum yasağı getirilmesi gerektiğini düşünüyorum (G13).” şeklinde görüşünü belirtmiştir. Buradan insanların gelecek noktasında planlama yapılmadığını aynı zamanda sığınmacı ve mülteciler içinde geçici bir çözüm yolu oluşturulduğunu düşündüklerini çıkarabiliriz. Plansız ve düzensiz alınmasını olumsuz eleştirdikleri devletin sığınmacı ve mültecilerin yaşam tarzına planlama getirilmesini beyan etmişlerdir.

Genel bir değerlendirme ile araştırmaya katılan görüşmecilerin yabancı göçmenlere karşı bir takım ön yargıları olmakla birlikte bunun sadece sığınmacı veya mültecilere bağlı görmek istememelerine rağmen ülkeleri açısından karışıklık olarak değerlendirdikleri, toplumsal yapıyı olumsuz etkiledikleri ve bir güvenlik tehdit unsuru olarak gördükleri saptanmıştır. Yerleşik halk yabancı göçmenleri daha kavgacı olarak düşündüklerini taciz ve tecavüz olayları olabileceğini

haberlerde böyle duyumlar aldıklarını beyan etmişlerdir. Halkın sığınmacı ve mültecilerin ülkelerinde tam olarak kim olduklarını bilmeden orada kimlik bilgilerine ulaşılmadan bizim ülkemize alınmış olmasının güvenlik sorunu olarak değerlendirdikleri, kadın ve çocukları için endişelendikleri saptanmıştır. Osmaniye ili merkezi mahallesinde çoğunlukla Suriyeliler olmasından dolayı halk söylemlerini genellikle Suriyelileri örnek vererek belirtmiştir fakat genel olarak Arap kültüründen gelen göçmenlere yönelik aynı şeyleri düşündükleri saptanmıştır. Görüşmeciler sığınmacı ve mültecileri plansız ve düzensiz almamız sonucunda ülkemizin dış siyaseti açısından risk teşkil ettiğini beyan ederken; daha düzenli ve planlı şekilde alım yapılmış olmasını şehir merkezlerine bu kadar girmelerini engelleyerek güvenli bölgeler meydana getirip bu insanlara orada bir hayat sunulmuş olmasını orada hastane okul market gibi ihtiyaçlarını karşılayabilecek bir alan oluşturulmasını onların öğretmenleri, doktorları vs gibi onlara hem hizmet edip hem de para kazanımını sağlanmasının nitelikli insanları değerlendirirken ülkemizde bu kadar güvenlik açığı olmamış olurdu ve bu insanlar da çalışıp para kazanıp kendi eğitim sistemlerine tabi olurlardı şeklinde öneride bulunmuşlardır. Ayrıca sığınmacı ve mültecilerin çok fazla doğum yaptıklarını bunlara bir doğum yasağı gelmesinin daha iyi olacağını savunan görüşmeciler mevcuttur. Türkiye geliştirmekte olan ülkeler seviyesinde kaldığından dolayı aile planlaması gereken yetkinlikte değilken sığınmacı ve mültecilerin Türkiye’de ki gelecekleri belli olmamasına rağmen doğum oranlarının fazla olması halkın tepkisinde olduğu gözlenmiştir.

3. Sığınmacı ve Mültecilere Vatandaşlık Verilmesi Hususu

Vatandaşlık temel hak arayan birçok toplumsal hareketin temel taşı ve politikacıların anahtar kelimesi olmasına rağmen sosyal bir merkez fikri olmamış hukuki, siyasi ve sosyo-ekonomik yönleri olan çok boyutlu bir kavramdır (Janoski,1998:8-9). Vatandaş olunan ülke ile bireyler arasında siyasal ve hukuki birliktelikten ziyade ait olma duygusunun olmasıdır (Gülyaşar, 2017:682).

Osmaniye de yaşayan yerleşik halka sığınmacılar ve mültecilere vatandaşlık verilip verilmemesi hususunda ne düşündükleri sorulduğunda;

15 görüşmeci sığınmacı ve mültecilere vatandaşlık verilmemesini, fazla sayıda olduklarını ve vatandaşlık verilmesinde toplumun yapısının değişeceğini toplumu olumsuz etkileyeceği kanaatinde idiler. Bu görüşlere karşılık; *“Vatandaşlık eğitim öğretim durumu yüksek, dilimizi anlayabilen dilimizi konuşabilen ülkemizin ekonomisine ya da bilim ve teknolojisine katkı sağlayabilecek insanlara vatandaşlık verilmesinde herhangi bir sıkıntı görmüyorum. Ancak herhangi bir geçmişini bilmediğimiz güvenlik tehdidi oluşturabilecek vatandaşların ülkemizin geleceği açısından vatandaşlık verilmesine karşıyım. Ama ülkemize yatırım yapabilecek ülke ekonomisine katkı sağlayabilecek veya kendi ülkelerinde eğitim öğretim görevlisi doktor vs gibi yüksek statülerdeki kişilerin vatandaşlık almalarında herhangi bir sakınca görmüyorum. Ama tamamına değil bu hususta seçici olmak gerektiğini düşünüyorum”* ve bu görüşü destekler nitelikte *“Vatandaşlık olarak vasıflı eleman olup ülkeme bir şeyler katacak olanlara verilsin isterim. Memleketime vatana bir şey katacaklarsa neden olmasın yani illa da verilsin demiyorum ama seçici davranılıp verilebilir.”* şeklinde seçici davranılıp yararlı olabilecek insanlara verilmesini desteklerken insancıl bakış açısına sahip farklı düşünen görüşmecilerde mevcuttur.

Görüşmeciler sığınmacı ve mülteci göçmenlere vatandaşlık verilmesi hususunda büyük bir çoğunluğa karşın bir takım farklılıklar mevcuttur. Bazı görüşmeciler vatandaşlık verilmesini hiçbir koşulda istemezken bazıları nitelikli kesimine ülkemize yararlı o olduğu takdirde vatandaşlık verilmesinde bir sakınca görmediklerini belirtmişlerdir. 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunda vatandaşlığa alım koşulları düzenlenmiştir. Şuan sığınmacı ve mülteciler için gerçekleştirilen istisnai düzenlemeler geçici bir çözüm yolu sunarken aynı zamanda gelecek açısından tehlikeli teşkil ettiğine yönelik bakış açılarında saptanmıştır. Kanuna uygun koşullar sağlandığı takdirde vatandaşlık verilmesinde herhangi bir engel yokken ancak bunun ayrıcalık olarak verilmesinin sıkıntılı bir durum yaratacağı açıktır.

4. Sığınmacı ve Mültecilerin İstihdamı ve Çalışma Durumu

Osmaniye de bulunan yerel halka sığınmacı ve mültecilerin istihdam edilmesine yönelik düşünceleri nelerdir? Bu sorunun alt problemlerinden olan sığınmacı ve mültecilerin iş yeri açmalarını nasıl değerlendirdikleri, sığınmacı ve mültecilerin iş yerlerinden alış-veriş yapip yapmayacaklarına, dükkânlarına verilen isimleri nasıl bulduklarına yönelik sorular sorulduğunda;

Sığınmacı ve mültecilerin istihdam ve çalışma durumlarına yönelik 9 görüşmeci istihdamlarının olmasına lüzum olmadığı, devlet tarafından yeterince yardım alarak rahat bir şekilde geçinebildiklerini ve iş yeri açmalarını olumlu değerlendirmediklerini beyan eden bakış açılarına sahiptir. Bunların dışında sığınmacı ve mültecilere sağlanan kolaylıklardan rahatsız olan bir görüşmeci bunu şu şekilde dile getirmiştir: *“İstihdam olarak da devletin onlara kolaylıklar sağladığını düşünüyorum. Bizden iş yeri açarken devlet vergi alıyor mesela onlardan almıyormuş. Kimlik alanları direkt mükellef yapıyorlar vergiden. Ben hiç istemiyorum (G7).”* Bu konudaki görüşlerini şu şekilde dile getiren başka bir görüşmeci de: *“İstihdam seviyemizi düşürmüş olduklarını düşünüyorum. Çünkü iş sahası olarak kötü yerlerde daha uyguna çalışıyorlar onlar daha ucuz çalıştıkları için onlar tercih ediliyor. Türk işçileri ezilmiş, altta kalmış ya da işveren tarafından tercih edilmemiş olabiliyor. Sığınmacı ve mültecilerin de çalışmaları gerekiyor ama kötü şartlarda az paraya çalıştıkları için hem işverenler hem de kendi insanlıkları için hem de Türkiye'nin girmiş olduğu ekonomik buhran için mantıklı bir seçim yolu değil. Çok büyük bir kitle çalışmıyor gördüğüm kadarıyla (G13).”* Buradan anlaşılacağı üzere ülke vatandaşlarının iş bulmasına engel teşkil ettiği düşüncesiyle istihdam seviyesini aşağıya çektiğini düşünürken sığınmacı ve mültecilerinde çalışması ve istihdam edilmesi gerektiği görüşüyle çift taraflı bir bakış açısı yakalanmış aynı zamanda az paraya kötü şartlarda çalışmış olmaları insani bir bakış açısıyla değerlendirilmiştir.

Sığınmacı ve mülteciler genellikle Suriyeliler sanayide, tarımda ve küçük çaplı işletmelerde kaçak yollarla ucuz işgücü olarak çalıştırılıyor. ORSAM'ın anket çalışmasına dayalı olarak Suriyelilerin Türkiye'ye ekonomik etkisini inceleyen raporundaki bulgulara göre sınır illerinde işini kaybedenlerin %40 ile %100'ü arasında değişen oranlardaki bölümü “Suriyeliler nedeni ile işini kaybettiğine” inanmaktadır. Bu durum yerel halk arasında iş fırsatlarının ellerinden alındığı şeklinde bir tepkiye neden olmaktadır. Suriyelilerin açtığı dükkânlar, fırınlar, ayakkabı üretimi yapan işletmeler ekonomiye katkı sunmaktadır. Bu tarz küçük çaplı işletmelerden genelde Suriyeliler alışveriş yapmaktadır ki bu durum kendi tercih edebileceği ürünlerin yer almasıyla ilgilidir. Fakat bu iş yerlerinde ürünlerin çoğu diğer tespit kaçaktır. Bu durum yerel esnaf arasında haksız rekabet ortamı doğmasından dolayı tepki yaratmaktadır (Oytun ve Gündoğar, 2015: 17-18).

Sığınmacı ve mültecilere sağlanan istihdam konusunda düşünce çeşitliliği olmasının yanında sosyal sorunlara sebebiyet vermemesi ve insanların geçimlerini sağlamaları sebebiyle onlara istihdam olanaklarının sağlanması gerektiğini savunan görüşmeciler vardır. Örneğin; *“onlara yönelik iş sahası, organizasyonlar ve iş gücünden faydalansınlar isterim çünkü gelirleri olmadıkça ülkemize de kendilerine daha çok zarar vereceklerini düşünüyorum. Zaten perişan bir halde yaşıyorlar (G6).”* ve *“İşlerde çalışınlar ki hırsızlık vs gibi sosyal sorunlar ortaya çıkmasın. Elleri bir işleri para kazanma kendi kendilerine yetsinler ki hem bize zarar vermemiş hem daha iyi şartlarda yaşamış olurlar. Ülke ekonomisi içinde daha iyi bir durum olur. Ama bunun devlet tarafından iyi denetlenmesi gerektiğini düşünüyorum (G12)”* bu görüşler ile benzer düşünce de bulunan bir görüşmeci ise *“istihdam sağlamamak bunları sadece sosyal yardımlarla beslemek ülkemiz açısından da kitle açısından da iyi bir durum değil. (G11).”* bunları söylemiştir. Bu bağlamda sığınmacı ve mültecilerin çalıştırılmasının ülkemize ve hedef kitleye yarar sağlayacağını söyleyebiliriz. Bu görüşmecilerden farklı *“Aile de 5 yaşındaki çocukta belli bir para alıyor devletten 70 yaşındaki adam da. Bu para da geçimlerine çok rahat yetiyor. Bunlar rahatına düşkün insanlar sabahları yatıyorlar geceleri hep dışarda geziyorlar. Nargileyi yakıp geziyorlar istihdama ihtiyaçları yok bunların. Yarın bir gün şimdiki Kürt sorunu gibi bir sorun olacağını düşünüyorum. Bunlar gerçekten ülkeye yerleşiyorlar. Savaş bitti artık gidebilirsiniz dediğimizde büyük bir sorun olacak bizim için ve düzen kurdukları için gitmeyecekler. Bu sebeplerle iş yeri açmalarını da hiç istemiyorum (G16)”* bir şekilde istihdama ihtiyacı olmadığı

devletin yardımıyla rahat bir şekilde geçinebildiğini söylerken aynı zamanda geleceğe yönelik ayrıştırıcı bir şekilde sorun teşkil edeceğini düşünmektedir. Ayrıca ülkeye yerleşmiş olmalarının ileride oluşabilecek musibetlere yer hazırladığını düşündüğünün çıkarımında bulunabiliriz. Görüşmeler sırasında yerleşik halk tarafından “*gece belli bir saatten sonra yemek yeme huyları var her gün aynı saatte nargile içerler benim ülkemde benden rahat yaşıyor*” şeklinde benzer söylemelere sıkça rastlanmıştır. Bu durum yabancı göçmen halk ile yerleşik halk arasında kültür ve uyum problemi olduğu ve bu uyumun kısa sürede aşılamayacağını göstermektedir.

Nitel araştırma kapsamında yerel halka sığınmacı ve mültecilere ait iş yerleri ve dükkânlardan herhangi bir şekilde alışveriş yapar mısınız? Şeklinde bir soru sorulduğunda 7 kişi net bir şekilde alışveriş yapmadığını hatta bazıları çevresine dahi alışveriş yapmamaları konusunda uyarılarda bulunduğunu belirtirken bazı görüşmecilerde bu konuda “*Alışveriş yapma konusunda kendi milletime daha öncelik veriyorum ama ihtiyaç da duyarsam gidip alırım yani almam da demiyorum (G6)*” ve “*Alışveriş yaparım bu durum ırkına cinsiyetine göre belirleyeceğim bir şey değil önemli olan bana sağladığı yarar ve insan olması (G12).*” şeklinde görüş bildirmiştir. Bir takım görüşmecilerde “*hiyjen*”, “*iş yerlerinde ürün kontrolünün olmaması*”, satılan şeylerin “*vatandaşlara uygun olmadığını*”, “*kanunda iş yeri açmaları oldukça basit bir işlem ve denetimsiz olması*” ve fazla sayıda yemek yerleri açtıklarını “*yemek kültürümüzün bağdaşmadığı*” sebebiyle alışveriş yapmadıklarını bildirmişlerdir.

Görüşmecilerin sığınmacı ve mültecilerin istihdamına yönelik görüş çeşitliliği söz konusudur. Görüşmecilerin bir kısmı istihdam edilmelerini işte çalışmalarını kendi yaşamını idame ettirmeleri sosyal sorunlara daha az (suç, hırsızlık, uyuşturucu vb.) bulaşacaklarını düşünürken diğer bir kısmı istihdamlarının fazla kolay gerçekleştiğini, zaten devlet tarafından yardım alarak geçinebileceklerini, iş yeri açma durumlarında vergiden muaf olabileceklerini ya daha ucuza çalışarak yerleşik halkın işsiz kalmasına sebep olduğu görüşündedir. Nitel görüşme kapsamında sığınmacı ve mültecilerin açtığı iş yerlerinden alışveriş yapar mısınız? Şeklinde yöneltilen soruya genel olarak kendi vatandaşlarını tercih edecekleri şeklinde görüş söz konusu iken alış-veriş yapmakta bir sakınca görmeyen görüşmecilere de vardır. Ayrıca Osmaniye de sıkça bulunan Suriyeliler tarafından açılmış dükkânlarda kendi dillerince isimler yazmalarından hoşnut olmayan ve bunu “*görüntü kirliliği*” olarak gören görüşmeciler mevcuttur.

SONUÇ

Tarihsel süreç içerisinde ülkemiz sahip olduğu coğrafi ve stratejik konumunun etkisiyle çok sayıda ve çeşitli göçmenlere ev sahipliği yapmıştır. Son zamanlar da Ortadoğu kaynaklı savaşlar, kaos ve sıkıntılar sebebiyle ülkemize yoğun bir göç akını olmuştur. Osmaniye ili de bu göç akımından büyük oranda etkilenen illerden bir tanesidir. Osmaniye yaşayan halk arasında Suriyeliler çoğunlukta olmakla birlikte; Afgan, Irak, İran, Pakistan, Filistin gibi yabancı göçmenlerde bulunmaktadır. Bu göçmenler merkez mahalle aralarına yoğun bir şekilde dağılmış ve bunların çoğu Suriyelidir. Osmaniye il merkezinde, yerleşik halk daha önceden tecrübe etmediği bir kültürel karşılaşma ile yüz yüze gelmiştir. Her iki taraf içinde zor ve karmaşık bir hal olan bu durum günden güne artarak devam etmektedir. Araştırma kapsamında halkın sığınmacı ve mültecilerin Osmaniye ili kapsamında bir güvenlik tehdidi olarak gördüğü bazı sosyal sorunlarda (tecavüz, hırsızlık, kavgacı tavır vs) artış olduğu yerleşik halkın göçmen halkı kavgacı gördüğüne dair bulgular saptanmıştır. Bu bulgu Quadir Ersoy & Çimen Kabaklı (2018) tarafından yapılan araştırmanın sonuçları ile benzerlik göstermemektedir. Halkın yabancı göçmenlere karşı kültürel uyumlarının sağlanmadığı vatandaşlık verilmesi hususunda ülkenin yararına olabilecek nitelikli kitle dışında çoğunluk verilmemesinden yana olduğu gözlenmiştir. Aynı zamanda yapılan görüşmeler ve sorular alt sorular esnasında yabancı göçmen halkın yaşama tarzlarından (gece dolaşma, yemek yeme nargile içme vs) halkın yaşam tarzıyla uymadığı saptanmıştır. Yerleşik halk eğitim ve sağlık sorunlarına yönelik dil uyumu ve bulaşıcı hastalıklar (el-ayak hastalığı, rota virüsü, ebola virüsü gibi) yaygınlaşması korkusu, göçmenlerin çocuk doğum oranlarının fazlalığı gibi hususlar sorun olmuştur. Sığınmacı ve mültecilerin istihdamları da farklı düşünceler etrafında şekillenmiştir. Kendi kendilerine yeterli hale gelebilmeleri için yoksunluktan kaynaklı şehirde bir sorun oluşturmamaları sebebiyle istihdam edilmesinden yana bir kitle bulunurken tam tersine devletin yardımlarının geçinmeleri için yeterli olduğunu düşünen

bir kitle de söz konusudur. Osmaniye'nin toplumsal yapısında değişmelere sebep olduğu aşikârdır. Sonuç olarak göçmenlerin karşılaştığı sorunlara yüzeysel olmayan çözüm önerileri sunarak plansız ve kontrolsüz bir şekilde yayılmalarını engellemek ve onların ülkede ki konumu ve gelecekleri konusunda politikarlardan aktif faydalanmak gerekir. Aynı zamanda göçmenler ile aynı bölgede yaşayan yerel halka da farkındalıklarını artıracak çalışmalar yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Ataman, H. (2015). Mülteci mi, Sığınmacı mı, Misafir mi?. *Görüş Dergisi*, 88, s. 25-33, İstanbul.
- Castles, S., De Haas, H., & Miller, M. J. (2013). *The age of migration: International population movements in the modern world*. Macmillan International Higher Education.
- Canpolat, H., & Onur, H. (2012). Küresel Göç ve Avrupa Birliği ile Türkiye'nin Göç Politikalarının Gelişimi. *Orsam Rapor No:22, 123*.
- Çakır, S. (2011). Geleneksel Türk kültüründe göç ve toplumsal değişme. *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2011(24), s.129-142.
- Çetin, T. (2008). The Socio-economic Outcomes of the Last Turkish Migration (1989) From Bulgaria to Turkey. *Turkish Studies*, 3(7), 241-270.
- Çetin, T., Kılcan, B., Güneş, C.& Çepni, O. (2015). Examining Secondary School Students' Perceptions of the Concept of Migration: A Qualitative Study. *International Journal of Education*, 7 (3), 97-120.
- De Tapia, S. (2003). *New patterns of irregular migration in Europe: seminar report 12 and 13 November 2002, Council of Europe* (Vol. 7). Council of Europe.
- Demirel, B. A. (2004). Doğu'da Göçün Temelleri", Pivolka (Başkent Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Eleştirel-Yaratıcı Düşünme ve Davranış Araştırmaları Laboratuvarı), 3(14), s. 7-12.
- Deniz, T. (2014). Uluslar Arası Göç Sorunu Perspektifinde Türkiye. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 181(181), s.175-204.
- Göç Terimleri Sözlüğü, (2009). Uluslararası Göç Hukuku, Uluslararası Göç Örgütü (IOM), No:18, İsviçre.
- Gülyaşar, M. (2017). Suriyeliler ve Vatandaşlık: Yerel Halk ve Suriyeli Sığınmacılar Çerçevesinde Bir Değerlendirme. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 7(13), s.678-705.
- Janoski, T. (1998). *Citizenship and civil society: A framework of rights and obligations in liberal, traditional, and social democratic regimes*. Cambridge University Press.
- Janta, B., & Harte, E. (2016). Education of migrant children. *Education policy responses for the inclusion of migrant children in Europe*.
- Kirmayer, L. J., Narasiah, L., Munoz, M., Rashid, M., Ryder, A. G., Guzder, J., ... & Pottie, K. (2011). Common mental health problems in immigrants and refugees: general approach in primary care. *Cmaj*, 183(12), s.E959-E967.
- Orhan, O., & Gündoğar, S. S. (Eds.). (2015). *Suriyeli sığınmacıların Türkiye'ye etkileri*. Ortadoğu Stratejik Araştırmalar Merkezi.
- Öztürk, F. Z. (2018). Mülteci Öğrencilere Sunulan Eğitim-Öğretim Hizmetinin Sosyal Bilgiler Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 8(1), s.52-79.
- Scheppers, E., Van Dongen, E., Dekker, J., Geertzen, J., & Dekker, J. (2006). Potential barriers to the use of health services among ethnic minorities: a review. *Family practice*, 23(3), s.325-348.

- Türnüklü, A. (2000). Eğitimbilim araştırmalarında etkin olarak kullanılabilen nitel bir araştırma tekniği: Görüşme. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 6(4), s.543-559.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2018). Sosyal Bilimlerde Nitel araştırma yöntemleri. Seçkin Yayıncılık, İstanbul.

Araştırma Makalesi

Suriyeli Sığınmacı ve Mültecilere İlişkin Görüşler: Osmaniye’de Nitel Bir Araştırma

Opinions on Syrian Refugees and Asylum Seekers: A Qualitative Research in Osmaniye

<p>Ali Fuat ERSOY Karabük Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü afuatersoy@gmail.com https://orcid.org/0000-0001-7665-6741</p>	<p>Mehtap ALA Sosyal Hizmet Uzmanı Karabük Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü</p>
--	--

Extensive Summary

Migration; Since it is a multi-dimensional phenomenon with social, cultural, economic and political aspects, it is a social phenomenon that affects not only immigrants but also the whole of the receiving and migrating societies. Osmaniye, one of the cities hosting asylum seekers and refugees who have left their country due to the war, political and economic reasons that have emerged in recent years, is affected by this social phenomenon and may face some social problems and socio-cultural problems. The main aim of this study is the thoughts, perceptions and perspectives of the people living in Osmaniye about asylum seekers and refugees.

For this purpose; education-health, security, citizenship and employment, It consists of four main headings and sub-problems under these headings. It is based on qualitative field study technique because it is suitable for research purpose. As a data collection tool, semi-structured interview technique was used within the framework of basic and sub-problems of the research. In this context, face-to-face interviews were conducted with 17 individuals living in the central districts of Osmaniye where foreign migrants live. Within the scope of the interviews conducted, the public considers asylum seekers and immigrants as a security threat and it is found that they consider them as the reason for the increase in some social problems. It was observed that the interviewees did not find it appropriate for the refugee and refugee people to be educated in local schools with their children because they are people of different cultures, because each other's negative behaviors could take role models and harm their social development.

It has been observed that the people do not have cultural adaptation against foreign immigrants and that they are in favor of not giving the majority except for the qualified mass that may benefit the country. At the same time, it was stated that the lifestyle of foreign immigrant people (walking around at night, eating hookah, drinking etc.) did not fit with the lifestyle of the people and it was uncomfortable. Resident public is concerned about education, language adaptation and health problems, and the spread of infectious diseases (such as hand-foot disease, route virus,) and the high rate of child birth of immigrants. The employment of asylum seekers and refugees is also shaped around different considerations. While there are those who favor employment because they do not pose a problem in the city of deprivation in order to become self-sufficient, on the contrary, there are those who think that the state's aid is sufficient for their livelihood. It is also said that these migrants and refugees have changed the social structure of Osmaniye.

In the shops opened by the Syrians who are frequently found in Osmaniye, there are those who are dissatisfied with writing names in their own language and see this as “image pollution”. As a